

POSTANOWIENIE

21 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 21 września 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie
w sprawie z powództwa J. W.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w S.

z udziałem interwenienta ubocznego po stroni powódki – K. S.

o uchylenie uchwał,

na skutek skargi kasacyjnej J. W. i K. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 czerwca 2021 r., I ACa 457/20

w zakresie uchwał numer [...]1, [...]2 i [...]3

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. odstępuje od przyznania r.pr. M. K. kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce i interwenientce ubocznej w postępowaniu kasacyjnym z urzędu.**

UZASADNIENIE

Powódka J. W. i interwenientka uboczna po stronie powodowej – K. S. wniosły skargę kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 czerwca 2021 r. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniły wydaniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji w

warunkach nieważności postępowania (art. 386 § 2 w zw. z art. 379 pkt 2 i 4 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c.), ponieważ Sądy *meriti* nie dokonały analizy czy pozwana miała zdolność sądową i procesową, w sytuacji, gdy pozwana od 1990 r. nie posiadała organu, a jego wybór i skład był nieprawidłowy. Wskazały również, że Sądy obu instancji przyjęły na podstawie art. 365 i art. 366 k.p.c., iż kwestię tę prawomocnie rozstrzygnął już Sąd Okręgowy w Elblągu w innej sprawie. Nieważność postępowania wynika również z tego, że nie wyłączono Sędziów Sądu Okręgowego w Elblągu od rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności zwrócić uwagę należy, że Sąd Najwyższy postanowieniem z 15 grudnia 2022 r. uchylił postanowienie Sądu drugiej instancji, odrzucające skargę kasacyjną w części dotyczącej uchwał numer: [...]1, [...]2 i [...]3 oraz postanowieniem z 12 kwietnia 2023 r. (I CSK 5071/22) odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części dotyczącej uchwał numer: [...]4, [...]5, [...]6 i [...]7. Z tego względu przedmiotem przedsądu jest skarga kasacyjna skarżących w części dotyczącej uchwał numer: [...]1, [...]2 i [...]3.

Uzasadniając przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu wydania wyroku w warunkach nieważności postępowania, skarżące powołały się na brak analizy Sądu drugiej instancji w przedmiocie czy pozwana miała zdolność sądową i procesową, w sytuacji gdy powódka powoływała się na to, że pozwana od 1990 r. nie posiadała organu, a jego wybór i skład był nieprawidłowy oraz na rozpoznanie sprawy przez sędziów Sądu Okręgowego w Elblągu, którzy powinni być wyłączeni od jej rozpoznania. Skarżące, poza obudowaniem uzasadnienia wniosku o argumenty teoretyczne, nie wskazały jakie konkretne fakty oraz zdarzenia mogły uzasadniać zarzuty dotyczące nieważności postępowania. Do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wystarczające lakoniczne twierdzenie skarżących, że były „[w]ątpliwości co do zdolności sądowej i procesowej pozwanej” i niewłaściwego zastosowania art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c., skutkujące przyjęciem prejudycjalnego charakteru prawomocnego wyroku sądu, wydanego w innej sprawie. Skarżące obszernie wyjaśniły skutki mocy wiążącej prawomocnych orzeczeń (art. 365 k.p.c.) i powagi

rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.) oraz kompetencje sądu do samodzielnego rozpoznawania sprawy. Nie dostrzegły jednak, że Sąd drugiej instancji podzielił i powtórzył argumentację przemawiającą za bezzasadnością ich twierdzeń w tym zakresie, niezależnie od uznania związania rozstrzygnięciem wydanym w tej innej sprawie.

Powołując jako przyczynę kasacyjną – wydanie wyroku przez Sąd pierwszej instancji w warunkach nieważności – naruszenia art. 49 k.p.c. i brak uwzględnienia tego uchybienia przez Sąd Apelacyjny, uszło uwadze skarżących, że nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., dotyczy tylko udziału w postępowaniu sędziego wyłączonego z mocy ustawy, a nie podlegającego wyłączeniu na wniosek w myśl art. 49 k.p.c. (zob. wyroki SN: z 21 marca 2018 r., V CSK 256/17; z 9 grudnia 2009 r., IV CSK 242/09; z 28 czerwca 2017 r., IV CSK 514/16; z 22 czerwca 2010 r., IV CSK 503/09). Przesłanką skutkującą nieważnością postępowania z mocy art. 379 pkt 4 k.p.c. jest sprzeczność składu orzekającego z przepisami prawa albo udział w rozpoznaniu sprawy sędziego wyłączonego z mocy ustawy, tj. w razie zaistnienia którejkolwiek z przesłanek określonych w art. 48 § 1 pkt 1-6 k.p.c. Żadna z tych przesłanek uzasadniających wyłączenie sędziego z mocy samej ustawy nie wystąpiła, zatem brak podstaw do zarzucania Sądowi Apelacyjnemu nieuwzględnienia nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Zwrócić uwagę należy, że podnoszone przez skarżące wątpliwości co do bezstronności sędziów były przedmiotem rozpoznania w trakcie postępowania przed Sądami *meriti*. Do wystąpienia tej przesłanki nie jest jednak wystarczające subiektywne przekonanie wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego. Niezadowolone skarżących z ostatecznego rozstrzygnięcia nie uzasadnia zatem twierdzenia, że zaskarżony wyrok jest oczywiście błędny, jako wydany z oczywistym naruszeniem prawa. Lakoniczność uzasadnienia skargi kasacyjnej nie pozwala na ustalenie, że postępowanie w sprawie skutkowało nieważnością postępowania.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego oraz kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce i interwenientce ubocznej z urzędu, Sąd Najwyższy rozstrzygnął już w ramach przedsądu co do tej samej skargi kasacyjnej, a dotyczącego części zaskarżonych uchwał (I CSK 5071/22). Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie jest ta sama skarga kasacyjna, dotycząca jedynie innej części żądania, w stosunku do której zostało uchylone postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy oddalił wniosek o ponowne zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego oraz odstąpił od przyznania r.pr. M. K. kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce i interwenientce ubocznej z urzędu.

[ms]

[wr]